

IRAK

HALI SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : Nisan 2025

Raporu Hazırlayan: Musul Ticaret Ataşeliği

1. Irak Pazarında Halı Sektörü

1.1 Halı Sektöründe Üretim

Irak zengin doğal kaynaklara sahip bir ülkedir. Irak ekonomisinin üçte ikisi hidrokarbon endüstrisine bağımlıdır. Petrol ihracatı Irak'ın toplam ihracatının yaklaşık %90'ını oluşturarak gayri safi yurt içi hasılaya en büyük katkıyı sağlamaktadır. Bunun sonucu olarak imalat sektörü çok fazla gelişmemiştir.

Irak, halı ihracatında önemli bir oyuncu olmasa da, geleneksel halıların dünya çapında tanınması, küçük ama önemli bir ihracat potansiyeli yaratmaktadır. Irak halıları, genellikle özel koleksiyoncular, antikacılar ve iç mekan dekorasyonu meraklıları tarafından talep edilmektedir.

Öte yandan kamu şirketi tarafından üretilen el yapımı halıların karlı olmadığı ve sektörün yeniden değerlendirilmesi gerektiğine yönelik [Sanayi ve Madenler Bakanlığının](#) yaklaşımı bulunmaktadır.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Irak'ta halı endüstrisi gelişmemiş olup, ağırlıklı olarak el yapımı halı ve kilim üretilmektedir. Ortalama üretici fiyatlarına ilişkin yayımlanmış resmi bir veri bulunmamaktadır.

1.3 Halı Sektöründe Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

[Tekstil ve Deri Sanayi Genel Şirketi](#) kamu şirketi olup bünyesinde el yapımı halı üreten 10 adet fabrika bulunmaktadır.

MD (Mohamed Dos.Company) Necef'te faaliyet göstermekte olup, fabrika halısı üretmektedir.

Fomex Factory Erbil'de faaliyet göstermektedir.

Diğer taraftan halı üreticilerinin bağlı olduğu birlik veya dernek bulunmamaktadır.

Irak Merkezi Hükümetine bağlı 8 vilayette bulunan sanayi odaları, [Irak Sanayi Odaları Federasyonunu](#) oluşturmaktadır.

1.4 Halı Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Irak'ta halı sektöründe perakende ve toptan satışlara ilişkin yayımlanmış resmi bir veri bulunmamaktadır.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

2.1 Halı Sektöründe Irak'ın En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)*	Miktar** (ton/kg...)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Türkiye	264.491.000	-	0,56
2	Çin	207.702.000	-	0,44
3	Ermenistan	183.000	-	0,00
4	Amerika Birleşik Devletleri	121.000	-	0,00
5	Almanya	120.000	-	0,00
6	Hong Kong, Çin	38.000	-	0,00
7	Azerbaycan	21.000	-	0,00
8	Kore, Cumhuriyeti	13.000	-	0,00
9	Birleşik Krallık	11.000	-	0,00
10	İspanya	8.000	-	0,00
	Toplam	472.715.000		

*2024 yılı Trademap 57. Fasıl yansıtma verileridir (19.03.2025).**Miktar bilgisi bulunmamaktadır.

Not: İran'ın 2023 yılında Irak'a 70 milyon USD'lik halı ihracatı bulunmakta olup, 2024 yılı verisine ilişkin bilgi yer almamaktadır.

2.2 Halı Sektöründe Irak'ın En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)*	Miktar * (ton/kg...)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Birleşik Krallık	80.000	-	0,61
2	Amerika Birleşik Devletleri	30.000	-	0,23
3	Japonya	10.000	-	0,08
4	Almanya	4.000	-	0,03
5	Norveç	2.000	-	0,02
6	Portekiz	2.000	-	0,02
7	Türkiye	1.000	-	0,01
8	Mauritius	1.000	-	0,01
9	İspanya	1.000	-	0,01
10	Fransa	0	-	0,00
	Toplam	131.000		

*2024 yılı Trademap 57. Fasıl yansıtma verileridir (19.03.2025).**Miktar bilgisi bulunmamaktadır.

Not: Irak'ın 2022 yılı toplam halı ihracatı 7 milyon USD, 2023 yılı toplam ihracatı ise 916 bin USD'dir.

2.3 Halı Sektöründe Irak'ın Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
570500	Halılar ve diğer tekstil yer döşemeleri (hazır halde olsun veya olmasın) (düğümlü, dokuma veya ... hariç)	128.755.000	4.661.000	0,04
570242	Halılar ve diğer yer döşemeleri, insan yapımı tekstil malzemelerinden, dokunmuş, püsküllü veya floklu olmayan, ...	100.612.000	95.812.000	0,95
570339	Halılar ve diğer yer döşemeleri, insan yapımı tekstil malzemelerinden, "iğneyle delinmiş", ...	86.951.000	74.024.000	0,00
570292	Halılar ve diğer yer döşemeleri, insan yapımı tekstil malzemelerinden, dokunmuş, püsküllü veya floklu olmayan, ...	75.236.000	1.474.000	0,02
570299	Bitkisel tekstil maddelerinden veya kaba hayvan kıllarından dokunmuş halılar ve diğer yer kaplamaları, ...	39.763.000	548.000	0,01

570249	Bitkisel tekstil maddelerinden veya kaba hayvan kıllarından dokunmuş halılar ve diğer yer kaplamaları, ...	16.474.000	7.243.000	0,44
570331	Çim, suni tekstil malzemelerinden, "iğneyle delinmiş", hazır olsun veya olmasın (hariç ...	9.755.000	3.489.000	0,36
570390	Bitkisel tekstil malzemelerinden veya kaba hayvan kıllarından, "iğne ile delinmiş" püsküllü halı karoları, ...	6.061.000	4.776.000	0,79
570490	Keçeden halılar ve diğer yer döşemeleri, püsküllü veya floklu olmayan, hazır giyim eşyası olsun veya olmasın (hariç ...	4.770.000	109.000	0,02
570329	Naylon veya diğer poliamidlerden yapılmış halılar ve diğer zemin kaplamaları, "iğneyle delinmiş" püsküllü olsun, ...	2.007.000	1.745.000	0,87

*2023 yılı Trademap yansıtma verileridir (19.04.2025).

Not: Irak'ın 2024 yılı GTİP bazında verileri Trademap'te yer almamaktadır.

2.4 Halı Sektöründe Irak'ın Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
570210	Kelem, Schumacks, Karamanie ve benzeri el dokuması kilimler (hazır olsun olmasın)	326	-	-
570232	Sentetik tekstil malzemelerinden dokunmuş, püsküllü veya floke edilmemiş halılar ve diğer yer kaplamaları.	189	-	-
570310	Yün veya ince hayvan kılından halılar ve diğer yer kaplamaları, "iğneyle delinmiş" püsküllü ...	116	-	-
570231	Yün veya ince hayvan kılından dokunmuş, püsküllü veya floke edilmemiş halılar ve diğer yer kaplamaları.	89	-	-
570110	Yün veya ince hayvan kılından halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları (düğümlü)	85	-	-
570242	Sentetik tekstil malzemelerinden dokunmuş, püsküllü veya floke edilmemiş halılar ve diğer yer kaplamaları.	52	49	0,94
570500	Halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları	31	-	-

	(hazır olsun veya olmasın) (dügümlü, dokuma veya...			
570241	Yün veya ince hayvan kılından dokunmuş, püsküllü veya floke edilmemiş halılar ve diğer yer kaplamaları.	22	-	-
570190	Dokumaya elverişli maddelerden halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları (dügümlü) (yapılmış olsun olmasın)	3	-	-
570292	Sentetik tekstil malzemelerinden dokunmuş, püsküllü veya floke edilmemiş halılar ve diğer yer kaplamaları.	2	-	-

*2023 yılı Trademap yansıtma verileridir (18.03.2025).

Not: Irak'ın 2024 yılı GTİP bazında verileri Trademap'te yer almamaktadır.

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Irak'a İhracatı (1.000 \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	570242	Sentetik tekstil malzemelerinden dokunmuş, püsküllü veya floke edilmemiş halılar ve diğer yer kaplamaları.	63.120	93.206	101.441	95.812	116.866

2	570339	Sentetik tekstil malzemelerinden halılar ve diğer yer kaplamaları, püsküllü "iğneyle delinmiş", ...	0	0	71.842	74.024	100.155
3	570500	Halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları (hazır olsun veya olmasın) (dügümlü, dokuma veya...	5.370	4.105	2.462	4.661	22.432
4	570249	Bitkisel dokumaya elverişli maddelerden veya kaba hayvan kılından dokunmuş halılar ve diğer yer kaplamaları.	1.114	1.873	7.130	7.243	10.685
5	570390	Bitkisel tekstil malzemelerinden veya kaba hayvan kılılarından yapılmış halı karoları, püsküllü "iğneyle delinmiş", ...	991	3.615	3.402	4.776	4.915
6	570329	Naylon veya diğer poliamidlerden halılar ve diğer yer kaplamaları, püsküllü "iğneyle delinmiş" olsun ...	0	0	2.428	1.745	2.714
7	570331	Suni ve sentetik maddelerden yapılmış çimler, püsküllü "iğneyle	0	0	3.873	3.489	2.435

		delinmiş" (hazır olsun veya olmasın) (...)					
8	570292	Sentetik tekstil malzemelerinden dokunmuş, püsküllü veya floke edilmemiş halılar ve diğer yer kaplamaları.	2.375	1.535	1.195	1.474	1.962
9	570490	Keçeden halılar ve diğer yer kaplamaları (püsküllü veya floksuz) (hazır olsun veya olmasın) (...)	249	560	730	109	731
10	570250	Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları (dokunmuş, püsküllü veya floke edilmemiş, havlı yapıda olmayan)	779	501	768	337	639
	TOPLAM		73.998	105.395	195.271	193.670	263.534

*Trademap verileridir (18.03.2025).

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar ton/kg/litre ...)*

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	-						
	TOPLAM						

*Miktar bilgisi bulunmamaktadır.

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Bağdat: Irak'ın başkenti ve nüfus bakımından en büyük şehri olması nedeniyle halı ticaretinde önemli bir merkezdir.

Erbil: Kuzey Irak Bölgesel Yönetiminin başkenti olup, refah seviyesi yüksektir.

Basra: Irak'ın güneyinde yer alan önemli bir liman şehridir. Kasım 2024'te yapılan nüfus sayımının sonucu vilayet bazında açıklanmamakla birlikte Irak'ın en büyük ilk üç vilayeti arasında yer almaktadır.

Necef ve Kerbela: İslam dünyası için kutsal şehirler olup, çok fazla ziyaretçinin gelmesi nedeniyle önemli bir ticaret merkezidir.

Musul: Yeniden yapılanma çalışmaları hızlı bir şekilde devam etmektedir. Nüfus bakımından ilk üç vilayet arasında yer almakta olup, tarihi ticaret merkezidir.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

-Irak Sanayi Odaları Federasyonu

Tel: +964 773 033 8799

E-posta: info@ifi-iraq.com

İnternet Sayfası: <https://ifi-iraq.com>

- Irak Ticaret Odaları Federasyonu

Tel: +964 772 188 8944

E-posta: info@ficc.org.iq

İnternet Sayfası: <https://ficc.org.iq>

-Musul Ticaret Odası

Tel: +964 772 414 0394

E-posta: mcc19262017@yahoo.com

İnternet Sayfası: www.mcoc.org.iq
www.facebook.com/mosulchamber

-Kerkük Ticaret Odası

Tel: +964 770 130 3000

E-posta: kirkukofchamber@yahoo.com

İnternet Sayfası: <https://www.kirkukchamber.org/>
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100063668336098>

-Bağdat Ticaret Odası

Tel: +964 771 881 0607

E-posta: info@baghdadchamber.com info@bcc.iq

İnternet Sayfası: <https://bcc.iq/> <https://www.facebook.com/bcc.iq/>

-Basra Ticaret Odası

Tel: +964 782 848 8804 +964 790 245 7869

E-posta: info@basrachamber.iq

İnternet Sayfası: <https://basrachamber.iq/> <https://www.facebook.com/basrachamber>

-Babil Ticaret Odası

Tel: +964 770 371 6581 +964 780 110 8939

E-posta: husseinalhameeri@yahoo.com

İnternet Sayfası: <https://www.facebook.com/babylon.chamber49>

-Nasiriye Ticaret Odası

Tel:

E-posta: nassiriyah_coc@yahoo.com

İnternet Sayfası:

-Kerbela Ticaret Odası

Tel: +964 781 190 3120

E-posta: info@k-coc.org

İnternet Sayfası: <http://www.k-coc.org/> <https://www.facebook.com/KarbalaCOC>

-Nejef Ticaret Odası

Tel: +964 785 566 7755

E-posta: info@najafchamber.com

İnternet Sayfası: <http://www.najafchamber.com/>

<https://www.facebook.com/najafgorfa>

-Anbar Ticaret Odası

Tel: +964 790 218 2410

E-posta: anbarchamber@gmail.com

İnternet Sayfası: <https://www.facebook.com/cocanbar>

-Müsenna Ticaret Odası

Tel: +964 772 338 5335

E-posta:

İnternet Sayfası: <https://www.facebook.com/chamberalmuthana>

-Diyala Ticaret Odası

Tel: +964 770 275 4546

E-posta: diyala.chambers@gmail.com

İnternet Sayfası: <https://www.facebook.com/tijaradiyala>

-Vasit Ticaret Odası

Tel: +964 780 776 2365

E-posta: info@wasitchmber.org alkut_commerce@yahoo.com

İnternet Sayfası: <http://www.wasitchamber.org/>

<https://www.facebook.com/wasitchamber>

-Ninova Sanayi Odası

Tel: +964 773 697 1109 +964 774 811 3281

E-posta: ic.nineveh@gmail.com ic.nineveh@yahoo.com ninawa@ifi-iraq.com

İnternet Sayfası: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61573947654670>

-Erbil Ticaret ve Sanayi Odası

Tel: +964 750 735 8937

E-posta: info@erbilchamber.com erbilchamberofcommerce@yahoo.com

İnternet Sayfası: ncindustry.org

<https://www.erbilchamber.org>

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Irak'ta açık kaynaklardan sınırlı sayıda firma bilgisine ulaşılabilir. Firmalarımızın Ticaret Bakanlığımızın “[Müşavire Danışın](#)” uygulamasından potansiyel ithalatçı firmaların listelerini talep etmeleri etkili bir yol olacaktır. Diğer yandan yaygın olarak kullanılmayan firma arama siteleri de bulunmaktadır.

- [Dalil Iraq Business Directory](#)

- [Yellow Pages](#)

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Irak'a yapılacak halı ihracatında gümrük idaresinin kontrol ettiği standart belgeler aşağıda sıralanmıştır:

- Gümrük beyannamesi (Customs Import Declaration)
- Taşıma Belgesi (Document of Movement, Arap CMR'si olarak bilinmektedir. Yalnızca Irak özelinde verilen bir belgedir.)
- Ticari fatura (Commercial Invoice)
- Konşimento (Bill of Lading)
- Zorunlu olan ürünlerde ithalat lisansı (Import Licence)
- Menşe şahadetnamesi (Certificate of Origin)
- Çeki listesi (Packing List)
- Eğer varsa akreditif mektubu (Letter of Credit)
- Sevk öncesi incelemeye tabi ürünlerde “Uygunluk Belgesi” (Certificate of Conformity)

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

Irak komşu ülkemiz olması nedeniyle ihracatımızın çok büyük bir çoğunluğu Habur Sınır Kapısından yapılmaktadır. Habur Sınır Kapısının karşı tarafında Kuzey Irak Bölgesel Yönetimine bağlı İbrahim Halil Gümrük Müdürlüğünden ise ithalat işlemi gerçekleştirilmektedir.

İbrahim Halil Gümrüğünde; sentetik/ mekanik halılar sevk öncesi incelemeye tabii olup testler Intertek firmasınca gerçekleştirilmektedir. Öte yandan Kuzey Irak Bölgesel Yönetiminden Irak Merkezi Hükümetine geçiş noktası olan Musul Barajı Gümrük Kontrol Noktasında uygunluk belgesi kontrolü yapılmamaktadır. Kontrol noktasında halılardaki ilave gümrük vergisinin kontrolü ve İbrahim Halil Gümrüğünde ödenmediyse tahsili yapılmaktadır.

Öte yandan İbrahim Halil Gümrüğünde halılar, Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi özelinde kalite standartları testi yapan [New Standard Company](#) firmasının testine tabii değildir.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar (milli katılım olup olmadığı) ve Tarihleri

Irak, uluslararası fuar organizasyonları açısından sınırlı bir potansiyele sahiptir. Ülkede gerçekleştirilen fuar etkinliklerinin sayısı ve katılımcı profili (firma ve ziyaretçi) oldukça düşüktür. Buna karşılık, Iraklı tüccarlar, özellikle Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi çevre ülkelerde düzenlenen fuarlara büyük ilgi duymaktadır.

Ülkede halı sektörüne yönelik düzenlenen özel bir fuar bulunmamaktadır. Diğer taraftan Bağdat Uluslararası Fuar alanında 27-30.11.2025 tarihleri arasında Mobilya, Döşeme ve Ev Dekorasyonu Fuarı düzenlenecek olup, destek kapsamındaki bir fuar değildir. Ticaret Bakanlığımızın destekleri kapsamındaki fuarlara <https://ticaret.gov.tr/ihracat/fuarlar/2024-ve-2025-yilinda-destek-kapsamina-alinan-yurtdisi-fuarlar> adresinden ulaşılabilir.

Öte yandan Bağdat ve Bağdat dışındaki vilayetlerde düzenlenecek fuarlara [Irak Fuarları ve Ticari Hizmetler Kamu Şirketinin](#) internet sayfasında iki ayrı liste olarak ulaşmak mümkündür.

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

Ticaret Bakanlığımızın koordinasyonu ve İhracatçılar Birliğinin organizasyonu ile 06-10 Nisan 2025 tarihleri arasında Bağdat'ta halı sektörüne yönelik Ticaret Heyeti gerçekleştirilmiştir.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Irak'ta merkezi bir tedarik organı yoktur; her bir devlet kurumu, ihale kanunu ve talimatlar uyarınca kendi proje ve alımlarını yürütmektedir. Kamu alım ve ihaleleri ihaleye çıkan kurumlar tarafından ayrı ayrı duyurulmaktadır.

Diğer taraftan Irak hükümetince kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerinin tek bir yerden de takibinin yapılabilmesi için Planlama Bakanlığı tarafından "Reklam ve İhaleler için Birleştirilmiş Pencere" projesi başlatılmıştır. Bu kapsamda söz konusu Bakanlığa ait <https://itp.iq/> adresinden kamu kurum ve kuruluşların ihalelerine ulaşmaya başlanmıştır.

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Irak ve ülkemiz arasında bir serbest ticaret anlaşması bulunmamaktadır. Öte yandan Irak, Cezayir, Mısır, Ürdün, Umman, Katar, Suriye, Sudan, Tunus ve BAE ile Serbest Ticaret Anlaşması imzalamıştır, ancak söz konusu anlaşmaların faydası tekrar gözden geçirilmek üzere askıya [alınmıştır](#).

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Tercihli tarife bulunmamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

IMH'de kalite altyapısından sorumlu kuruluş Irak Planlama Bakanlığı'na bağlı Merkezi Standardizasyon ve Kalite Kontrol Kurumu'dur (COSQC - <http://www.cosqc.gov.iq>). IKBY'de kalite kontrol ve uygunluk denetimi alanında yetkili kuruluş IKBY Planlama Bakanlığı'na bağlı olan IKBY Standartlar ve Kalite Kontrol Kurumu'dur (KSQCA). (<https://www.ksqca.org/en/>). IKBY tarafından hem sınırlarda kalite kontrol ve uygunluk denetimi hem de sevk öncesinde uygunluk denetimi yapılabilmektedir. Esasen IKBY'ye ithal edilen ürünlerin %91'lik kısmı New Standard Company tarafından kontrol edilmekte olup, geriye kalan %9'luk ürün gamı ise SÖİ'ye tabi olarak Intertek tarafından uygunluk denetimine tabi tutulmaktadır. (Irak Teknik Engeller Raporu)

4.11 Sektörde Etiketleme

Irak'ta etiketleme standartları Merkezi Standardizasyon ve Kalite Kontrol Kurumu (COSQC) yönergeleri ile düzenlenmektedir. Irak'ta ürün etiketlerinin Arapça veya hem Arapça hem de İngilizce olması zorunludur. Menşe ülke açıkça belirtilmeli ve etiketlerin kolay çıkarılabilir olmaması gerekmektedir. (<https://iraqi-standards.org/>)

4.12 Sektörde Ambalajlama

Irak'ta, ambalajlama standartları Merkezi Standardizasyon ve Kalite Kontrol Kurumu (COSQC) yönergeleri ile düzenlenmektedir. Söz konusu kurum tarafından tüketici güvenliği ve uluslararası standartları sağlamak amacıyla gıda, ilaç, sigara gibi çeşitli ürün gruplarında belirli paketleme standartları belirlenmiştir. Genel standarta göre paketlemenin nakliye sırasında eşyanın zarar görme riskini önleyecek şekilde olması gerekmektedir.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Irak'ta lojistik sektörü, ülkenin coğrafi konumu ve ticari ilişkiler nedeniyle stratejik bir öneme sahiptir. Türkiye ile Irak arasındaki ticaret, özellikle Habur sınır kapısından karayolu taşımacılığı ile gerçekleştirilmektedir. Lojistik merkezleri, ticaretin yoğun olduğu şehirlerdedir.

Bağdat ülkenin başkenti ve en büyük şehridir.

Erbil, Duhok, Zaho Kuzey Irak'taki önemli lojistik merkezleridir.

Basra, Irak'ın tek liman şehri olması nedeniyle deniz taşımacılığında önemlidir.

Musul ve Kerkük tarihi ticaret yolları üzerindedir.

Son zamanlarda Irak Merkezi Hükümeti Kuzey Irak Bölgesel yönetimi altında bulunan lojistik merkezlerinin güney vilayetlere yönelmesine yönelik kararlar almaktadır. Bu bağlamda; raporun yazım tarihi itibarıyla Kuzey Irak Bölgesel Yönetiminden Irak Merkezi Hükümetine bağlı vilayetlere sadece Musul Barajı Gümrük Kontrol noktasından TIR'ların geçişine izin verilmektedir. Yine Habur Gümrük Müdürlüğü'nün karşı tarafında yer alan İbrahim Halil Gümrüğünden giriş yapan bir Tır muhteviyatı eşyanın güneye sevk

edilmesi durumunda 72 saat içerisinde İbrahim Halil Gümrüğüne beyan edildiği şekliyle Irak TIR'larında Musul Barajı Gümrük Kontrol noktasından geçmesi gerekmektedir.

Türkiye'den Irak'a karayolu ile yapılan sevkiyatlarda Habur Sınır Kapısı kullanılmaktadır. Varış noktası Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi veya Irak Merkezi Hükümetine bağlı vilayet olmasına bağlı olarak iki ayrı güzergâh kullanılmaktadır.

-Zaho-Duhok-Erbil-Süleymaniye

-Zaho-Duhok-Musul-Bağdat-Basra

Nakliye süreleri, varış noktasına göre değişiklik göstermektedir. Kuzey Irak Bölgesel yönetimine bağlı Duhok, Erbil ve Süleymaniye vilayetlerine teslimatlar 2-3 gün, güney vilayetlere 5-10 gün [sürmektedir](#).

Irak'ta gümrük işlemleri ve yol güzergahında yapılan denetimler teslim süresini etkileyen en önemli faktördür. Musul Barajı Gümrük Kontrol noktasında yapılan denetimler güney vilayetlere yapılan teslimatların süresini önemli ölçüde etkilemektedir. Musul Barajı Gümrük Kontrol Noktasında yapılan kontrollerde ihtilaflı bir duruma düşülmesi durumunda Kuzey Gümrük Müdürlüğü'nün Tır parkında bir aya kadar beklenildiği durumlar yaşanmaktadır.

Türkiye'den Irak'a yapılan taşımacılıkta komşu ülkemiz olması nedeniyle en çok karayolu taşımacılığı tercih edilmektedir. Basra ise ülkenin tek liman şehri olup deniz yolu taşımacılığında tercih edilmektedir.

Havayolu ise acil temini gereken ve altın gibi değerli eşyaların taşımacılığında tercih edilmektedir.

4.14 Dağıtım Kanalları

Irak'ta en yaygın dağıtım kanalları toptancılık, perakendecilik, ticari acenteler ve distribütörlerdir. Irak Ticaret Bakanlığının Kamu Gıda Dağıtım Sistemi (Karne Sistemi) aracılığıyla Iraklılara sübvansiyonlu fiyatlarla temel gıda maddesini sağlamaya devam etmesi nedeniyle kamu sektörü de Irak'ın perakende sektöründe etkindir. Bununla birlikte, ekonomik büyüme ve dışa açılmaya paralel olarak, özellikle Irak'ın büyük şehirlerinde, batı tarzı süpermarketler için artan bir talep vardır. (Irak Pazar Raporu)

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Irak'ta e-ticaret sektörü gelişmekte olup, kozmetik, hazır giyim, elektronik ürünler gibi kategorilerde talep artışı gözlenmektedir. Çevrimiçi ödeme sistemlerinin sınırlı olması ve posta hizmetlerinin yetersizliği gibi nedenler e-ticaretin yaygınlaşma hızını etkilemektedir. E-ticaret sektörü 2020'de 3 milyar dolarlık hacme ulaşmıştır (Kapita). (Kolay İhracat)

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

Miswag, Tamata ve Elryan Irak'ta perakende sektörüne yönelik önemli online platformlardır. Yine Facebook, Tiktok ve Instagram sosyal medya uygulamaları

iletişimin yanında etkileşimli pazar yerleri olarak yaygın olarak kullanılmaktadır. Irak'ta B2B e-ticaret sitelerine Bakeet ve Feshi örnek olarak verilebilir. E-ticaretteki listeleme modelinde ise Open Sooq ve IQ Cars öne çıkmaktadır. ([Kapita](#))

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Resmi tatiller tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4 – Irak'ta Resmi Tatil Tarihleri			
Tarih	Tatilin Adı	Süresi	Not
1 Ocak	Yeni Yıl	1 gün	
6 Ocak	Ordu Günü	1 gün	
21 Mart	Nevruz	1 gün	
1 Mayıs	İşçi Bayramı	1 gün	
14 Temmuz	Cumhuriyet Bayramı	1 gün	
3 Ekim	Kurtuluş Günü	1 gün	
10 Aralık	DAEŞ'e Karşı Zafer Günü	1 gün	
25 Aralık	Noel Bayramı	1 gün	Hristiyanlar için 3 gün
1 Muharrem	Hicri Yılbaşı	1 gün	Hicri takvime göre
10 Muharrem	Aşure günü	1 gün	Hicri takvime göre
12 Rabiülevvel	Kutlu Doğum Günü	1 gün	Hicri takvime göre
1 Şevval	Ramazan Bayramı	3 gün	Hicri takvime göre
10 Zilhicce	Kurban Bayramı	4 gün	Hicri takvime göre

Kamu kurumlarında mesai saat 13:00 ila 15:00 arasında bitmektedir. Özel sektörde ise bu saatler biraz daha esnemektedir. IKBY'nin resmi tatillerine hükümet sitesinden ulaşılabilir. (<https://gov.krd/calendar-2025/>). (Pazar Raporu)

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Facebook, Tiktok ve Instagram en popüler sosyal medya platformlarıdır. Pek çok şirket kurumsal internet sayfası yerine Facebook ve Instagram üzerinden pazarlama faaliyeti yürütmektedir. Ticaret Odaları da benzer şekilde faaliyetlerini Facebook üzerinden duyurmayı tercih etmektedir. [DataReportal](#)'ın rakamlarına göre Ocak 2024 itibarıyla Irak'ta 31,95 milyon aktif sosyal medya kullanıcısı bulunmaktadır.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

E-ticaret yoluyla Irak'a ithal edilen eşyalara yönelik ayrı bir gümrük tarifi ve muafiyet bulunmamaktadır. Genel ithalat düzenlemelerine tabidir. Irak'ın kalkınma stratejisi dolaylı olarak da olsa e-ticaret sektörünün gelişmesine katkı sağlayacaktır.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Irak'ta e-ticaret güncelliğini yitirmiş yasal çerçeveler altında gerçekleştirilmektedir. Öte yandan doğrudan e-ticaretin düzenlenmesine ilişkin çalışma [yapılmaktadır](#) (Kapita).

- Elektronik İmza ve Elektronik İşlemler Yasası
- Elektronik Ödeme Kanunu No. (3) 2014
- Gümrük Kanunu
- Tüketiciyi Koruma Kanunu No. (1)
- Ürünlerin Korunması Kanunu No. (11)
- Rekabet ve Anti-Tröst Kanunu No. (14)

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Irak'taki yetersiz ulaşım altyapısı, adres bulma zorlukları, teslimatta ve ödemede yaşanan sorunlar nedeniyle e-ticarete yönelik lojistik hizmetleri gelişmemiştir. Vilayetler arası yolcu taşıyan taksiler aynı zamanda kargo taşıyarak bir bakıma hızlı kargo hizmeti sunmaktadır.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Facebook, Tiktok ve Instagram gibi sosyal medya platformlarının kullanıcı sayısı ve etkinliği her geçen gün Irak'ta artmakta, hedef kitleye yönelik tanıtım ve pazarlama faaliyetleri yürütülmesinde önem kazanmaktadır. Yine fuar ve benzeri yerel etkinliklerde standlar açılarak tanıtım ve pazarlama faaliyeti yürütülmektedir. Klasik medya araçları da (televizyon, radyo, basılı medya) halen tanıtım yapmak için uygun mecralardır.

Diğer yandan, Irak'ta kişisel ilişkiler ticaretin başlamasında çok önemlidir. Bu bağlamda ithalatçı ve acentalarla yüz yüze tanışmak, pazarı ve çalışma koşullarını daha iyi anlamak için güvenlik şartlarının uygun olduğu bir vakitte Irak'ın yerinde ziyaret edilmesi tanıtım ve pazarlama faaliyetleri açısından faydalı olacaktır. (Teknik Engeller Raporu)

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Irak'ta halı sektöründeki tüketici tercihlerini geleneksel değerler, ekonomik durum, tüketici zevkleri gibi faktörlerden etkilenmektedir. Türk menşeli halılar, kaliteli ve uygun fiyatlı olmaları nedeniyle yoğun talep görmektedir. Yine geleneksel tasarımların yanı sıra yeni ve modern tasarımlar da tercih edilmektedir. Özellikle ev hanımlarının satın alma kararlarında kolay temizlenebilir olması etkili olmaktadır. Irak'ın geleneksel el yapımı halıları değerini korumakla birlikte pazarda ithal halılar talep edilmektedir ([Xinhuanet](#)).

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti dumping vergisi v.b.)

IMH ve IKBY arasında ortak gümrük tarifesinin uygulanmasında ihtilaflar yaşanmaktadır. Bazı ürünler için İbrahim Halil/Habur sınır kapısında Irak'ın diğer gümrük kapılarından farklı gümrük vergileri uygulanabilmektedir. Konu ile ilgili detaylı bilgiyi Ticaret Bakanlığımızın Irak sayfasında yer alan [Irak Pazar Bilgileri](#) Raporundan

ulaşılabilir. Bu bağlamda eşyanın varış yerine göre gümrük vergisi değişebilir. Gümrük işlemlerindeki karmaşıklık ve gümrük vergilerindeki belirsizlik nedeniyle eşyanın gümrük yükümlülüğünün ithalatçı firmaya bırakılması faydalı olacaktır. İhracat yapılmadan önce ülkede faaliyet gösteren gümrük müşavirlik şirketlerinden ve nakliyecilerden bilgi alınması faydalı olacaktır.

Irak komşu ülkemiz olması nedeniyle ihracatımızın çok büyük bir bölümü Habur Sınır Kapısından yapılmaktadır. Habur Sınır Kapısının karşı tarafında yer alan Kuzey Irak Bölgesel Yönetimine bağlı İbrahim Halil Gümrük Müdürlüğünden ise ithalat işlemi gerçekleştirilmektedir. Irak'ta gümrük tarifesi açık kaynaklarda yayımlanmamaktadır. Dolayısıyla firmalarımızın ihracat yapmadan önce güncel tarifeleri öğrenmek için İbrahim Halil Gümrük Müdürlüğünde iş takip etmeye yetkili güvenilir ve tecrübeli gümrük müşavirlik/nakliyecilerden firmalardan bilgi almaları tavsiye edilmektedir.

İbrahim Halil Gümrüğünde 57. Fası için uygulanan gümrük tarifesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

GTİP Kodu	Açıklama (Gayriresmi Tercüme)	Birim Ölçü	Vergi Oranı	Referans Birim Kıymet (ABD Doları)	Gelir Vergisi
5702.31.10	Sentetik veya suni halılar	Kilogram	10%	0.5 \$	%2.25
5705.00.30	El yapımı halılar	M ²	10%	30 \$	%2.25
5705.00.90	Diğerleri	Kilogram	10%	1 \$	%2.25

İMH'ye bağlı gümrüklerde halı genel tarife olan konteynersiz malların ithalinde uygulanan % 6,5 gümrük vergisine tabiidir. Ancak Kuzey Irak Bölgesel Yönetiminden Irak Merkezi Hükümetine geçiş noktası olan Musul Barajı Gümrük kontrol noktasında eşyanın gümrük vergisinin kontrolü yapılmamaktadır.

Öten yandan Irak Merkezi Hükümetince 5702.32.30 ve 5702.32.10 GTİP kodu ile ithal edilen halı ürünlerine dört yıl süreyle yüzde altmış (%60) oranında ilave gümrük vergi uygulanması kararı alınmıştır. Söz konusu ilave gümrük vergisi Kuzey Irak Bölgesel Yönetimine bağlı İbrahim Halil Gümrük Müdürlüğünde eşyanın güneye gidileceği beyan edilmesi durumunda tahsil edilmektedir. Buna bağlı olarak Kuzey Irak Bölgesel Yönetiminden Irak Merkezi Hükümetine bağlı Musul vilayetine geçiş noktası olan Musul Barajı Gümrük Kontrol Noktasında ilave gümrük vergisinin kontrolü, ödenmediyse tahsili yapılmaktadır.

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

- İMH ve İKBY arasında ortak gümrük tarifesinin uygulanmaması,
- İMH ve İKBY arasında ithali yasak ve izne tabi ürün listelerindeki farklılık,
- Gümrük vergileri ve referans kıymetlere açık kaynaklardan rahatlıkla ulaşılamaması,
- İbrahim Halil Gümrüğünde vergileri ödenerek serbest dolaşıma giren eşyaya Musul Barajı Gümrük Kontrol noktasında yeniden gümrük denetiminin yapılması, bu bağlamda 57023230 ve 57023210 GTİP kodu ile ithal edilen halılara İMH'ince ilave gümrük vergisi

uygulanması nedeniyle Musul Barajı Gümrük Kontrol Noktasında durdurularak ilave gümrük vergisinin kontrolünün yapılması,

- Yol güzergâhlarında bulunan diğer kontrol noktalarında zaman zaman karşılaşılan engellemeler,

- Türk TIR'larının Musul Barajından güneye geçememeleri nedeniyle eşyaların Irak TIR'larına aktarılma zorunluluğu,

- Irak vizesi almada karşılaşılan zorluklar,

İhracatçılarımızın Irak pazarında karşılaştıkları genel tarife dışı engellere örnek verilebilir.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

Irak yeniden yapılanma sürecinde olup, konut yatırımlarına ağırlık verilmektedir. Konut sayısındaki artışa paralel olarak halı talebi artmaktadır. Benzer şekilde ülke nüfusun ve milli gelirin artması halı talebini artırmaktadır.

Türk halıları kalitesi, modern tasarımı ve rekabetçi fiyatıyla Irak pazarında tercih edilmektedir. Yine ülkeye coğrafi yakınlığın getirdiği düşük lojistik maliyet rekabetçi fiyatı desteklemektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler (Örnek: yoğun rekabet ortamı, korumacı politikalar, tüketici tercihlerinde farklılıklar, ekonomik dalgalanmalar, siyasi istikrarsızlık v.b.)

Irak, milli gelirinin üçte ikisini petrol ihracatından elde etmektedir. Dolayısıyla küresel piyasadaki petrol fiyatındaki düşme milli geliri olumsuz etkilemekte, buna bağlı olarak talep de milli gelirdeki düşüşten etkilenmektedir.

Irak'ta 2010/11 sayılı Yerli Sanayiye Koruma Kanunu etkin bir şekilde uygulanmaktadır. 57023230 ve 57023210 GTİP kodu ile ithal edilen halılarda ilave gümrük vergisi uygulanmaktadır. Benzer şekilde önümüzdeki süreçte yeni fabrikaların kurulması durumunda 57. Fasıldaki GTİP'lere de ilave gümrük vergisi gelme/artırılma riski bulunmaktadır.

7. Halı Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Hali hazırda ülke olarak Irak'ın halı pazarında önemli bir payımız bulunmaktadır. Irak'ın kısa vade halı üretim kapasitesini artırması mümkün değildir. Dolayısıyla Irak'ın halı ithalat talebi önümüzdeki süreçte devam edecektir. Firmalarımızın detaylı pazar araştırması yaparak Irak'taki tüketici tercihleri, trendler ve rekabet koşulları hakkında bilgi edinmelidir. Buna bağlı tüketici tercihi ve trendi karşılayacak ürünler sunulmalıdır. Hali hazırda var olan Türk markalarının imajından daha fazla faydalanılmalıdır.

Irak'ın Ankara Büyükelçiliği 12.03.2025 tarihli [“Türk iş insanları ve çalışanlarına yönelik vize sürecinin hızlandırılmasına”](#) yönelik açıklaması bulunmaktadır. Firmalarımızın Irak vizesi almada sağlanan yeni kolaylıktan yararlanarak Irak'taki yerel distribütörleri, toptancıları, perakendecileri ve halı mağazalarını yerinde ziyaret etmeleri faydalı olacaktır.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

57023230 ve 57023210 GTİP kodlu halılarda ilave gümrük vergisi olması nedeniyle Musul Barajı Gümrük Kontrol Noktasında verginin tahsilatı yapılacaktır. Dolayısıyla Tır kontrol noktasından geçiş işlemi daha uzun sürecektir.

Irak'ta uluslararası para transferinde gerçekleştirilen sıkı kontroller ihracat bedellerinin tahsilinde gecikmelere neden olabilmektedir.

9. Genel Değerlendirme

Irak halı piyasasının büyük bir bölümü ithalatla karşılanmaktadır. Trademap 2024 yılı yansıtma verilerine göre Irak'ın 2024 yılı toplam halı ithalatı 473 milyon USD'dir. Söz konusu yılda Türkiye 264 milyon USD ile Irak'a en çok ihracat yapan birinci ülkedir. Irak'ın uzun yıllar süren savaş ve ambargolardan sonra yeniden yapılanma süreci içine girdiği, konut açığını kapatmak amacıyla yatırımların artırıldığı dikkate alındığında; önümüzdeki süreçte Irak'ta halı talebinin uzun yıllar artacağı ve pazarın Türk şirketlerimize daha fazla fırsatlar sunacağı değerlendirilmektedir.

10. Yararlı Adresler

Başbakanlık: <https://www.presidency.iq/>
Başbakanlık Ofisi: <https://pmo.iq/>
Bakanlar Kurulu Sekreterliği: <https://www.cabinet.iq/ar>
İhaleler: <https://itp.iq/>
Sanayi ve Madenler Bakanlığı: <https://industry.gov.iq/>
Ticaret Bakanlığı: <https://www.mot.gov.iq/>
İnşaat, Konut ve Belediyeler Bakanlığı: <https://www.moch.gov.iq/>
Elektrik Bakanlığı: <https://moelc.gov.iq/>
Sağlık Bakanlığı: <https://www.moh.gov.iq/>
Planlama Bakanlığı: <https://mop.gov.iq/>
Ulusal Yatırım Komisyonu: <https://investpromo.gov.iq/>
Irak Ticaret Odaları Federasyonu: <https://ficc.org.iq/>
Firma Tescil Sorgulama: https://tasjeel.mot.gov.iq/sh2/main_page.html
Musul Valiliği: <https://ninava.gov.iq/>
Kerkük Valiliği: <https://kirkuk.gov.iq/>
Ekonomi ve İş Haberleri: <https://www.iraq-businessnews.com/>

11. Kaynakça

<https://shafaq.com/en/Economy/Industry-Minister-Handmade-carpet-industry-in-Iraq-is-not-profitable>
<https://sctl.industry.gov.iq/public/en/page/1>
<https://ifi-iraq.com/>
<https://www.trade.gov/country-commercial-guides/iraq-trade-agreements>
<https://iraqi-standards.org/>
<https://movenlog.com/irak-nakliyesi-teslimat-suresi/>

<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/orta-dogu-ve-korfez/irak/pazar-bilgileri>
Ticaret Bakanlığı Irak Teknik Engeller Raporu
<https://www.kolayihracat.gov.tr/>
<https://drive.google.com/file/d/1CpXoW6j1OQ7bXWz3vVZOAGYHIRWYuDyn/view>
<https://datareportal.com/reports/digital-2024-iraq#:~:text=Facebook%20users%20in%20Iraq%20in,in%20Iraq%20in%20early%202024>
<https://www.iraq-businessnews.com/2024/07/09/cbi-pushes-for-regulation-of-e-commerce-in-iraq/>
http://www.xinhuanet.com/english/2018-10/29/c_137567061.htm
<https://mofa.gov.iq/ankara/?p=8813>
<https://www.trademapp.org/>

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgi, yorum ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgiler Musul Ticaret Ataşeliği tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır.

Hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bu içerik, genel anlamda bilgi vermeyi amaçlamakta olup; bu içeriğin, müşterilerin ve diğer yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilgileri kapsamayabileceği dikkate alınmalıdır. Bu sayfalarda yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da ortaya çıkabilecek zararlardan Ticaret Bakanlığı sorumlu tutulamaz.

